

Riskbedömning och analys

Patientsäkerhetslagen (2010:659) är styrande vid egenvårdsbedömning. I bedömningen ska det ingå en riskbedömning som säkerställer att hälso- och sjukvårdsåtgärden kan utföras på ett patientsäkert sätt.

Det finns ingen åtgärd som är helt utan risk, men risken ska värderas och hanteras. En hälso- och sjukvårdsåtgärd får inte bedömas som egenvård om riskanalysen visar att det finns allvarlig risk för att patienten skadas.

Riskbedömningen omfattar följande moment:

- identifiera risk
- värdera och mäta risk (sannolikhet för inträffande och konsekvens av skada om risken löper ut)
- hantera risk genom riskreducerande åtgärder
- följa upp risk

Riskbedömningen är en sammanvägning av sannolikhet, konsekvensens och allvarlighetsgrad för att en identifierad risk inträffar. Ju högre poängriskbedömningen ger desto viktigare är det att reflektera över om åtgärden kan bedömas som egenvård. Som stöd vid riskbedömningen kan nedanstående mall användas.

- 1) Identifiera risk och sannolikhet att risken inträffar.
- 2) Bedömning av konsekvens om risken löser ut.
- 3) Resultatet (brutton risken) kan sedan ytterligare multipliceras med 1 eller 2, båda avseende chanser för upptäckbarhet (1 för god chans, 2 för liten chans).

Sannolikhet

Hög	4	8	12	16
Medium	3	6	9	12
Liten	2	4	6	8
Osannolik	1	2	3	4
	Liten	Beskedlig	Omfattande	Allvarlig/ katastrofal

Konsekvens

- 4) Använd nedanstående mall för beräkning av den risk som patienten faktiskt utsätts för (nettorisk).

Styrka	Faktor	Kriterier
Starka/effektiv	0,25	Riskanlys har gjorts, rutiner finns och följs, följsamhet till riskreducerande rutiner mäts, löpande uppföljning sker.
Effektiva	0,5	Flera men inte alla delar av ovanstående finns.
Svara	0,75	Endast enstaka delar av ovanstående finns.
Inga	1	Riskreducerande åtgärder saknas.

Den framräknade bruttorisken multipliceras med en faktor som beror på styrkan hos de riskreducerande åtgärderna. Om den framräknade bruttorisken är 16, och de riskreducerande åtgärderna bedöms som effektiva, blir nettorisken $16 \times 0,5 = 8$. Om i stället åtgärderna bedöms som starka/effektiva blir nettorisken $16 \times 0,25 = 4$.

Behandlande hälso- och sjukvårdspersonal och ansvarig för bedömningen ska ta ställning till acceptabel risknivå utifrån individuella förutsättningar.

För mer omfattande stöd se material från Löf "Om risk och riskhantering" <https://lof.se/filer/Om-risk-och-riskhantering.pdf>